

Kontroly v oblasti odpadového hospodářství

**Povinnosti v podnikové ekologii v
roce 2018**

20. 11. 2017

Obsah prezentace

- **Základní představení činnosti ČIŽP v oblasti odpadového hospodářství**
- **Kontroly zařízení k odstraňování odpadů – skládky, spalovny**
- **Kontroly zařízení k využívání odpadů**
- **Kontroly autovrakovišť**
- **Kontroly zpětného odběru**
- **Kontroly původců odpadů**
- **Závěr**

Základní představení činnosti ČIŽP v oblasti odpadového hospodářství

8 složkových úkolů:

1. zařízení k odstraňování odpadů
2. zařízení k využívání odpadů
3. zařízení ke sběru a výkupu odpadů (včetně autovrakovišť)
4. zpětný odběr použitých výrobků (elektrozařízení, baterie/akumulátory, pneumatiky)
5. původci odpadů (velké průmyslové podniky, obce a další původci odpadů)
6. chemické látky
7. obaly
8. přeshraniční přeprava odpadů

Základní představení činnosti ČIŽP v oblasti odpadového hospodářství

Oddělení odpadového hospodářství (OOH) ČIŽP má v gesci problematiku:

- zákona o odpadech
- zákona o obalech
- zákona o chemických látkách

ČIŽP není jediný kontrolní orgán v oblasti odpadového hospodářství

- kontrolní kompetence mají i ORP (i omezené sankční) a krajské úřady

Základní představení ČIŽP v oblasti odpadového hospodářství

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Počet kontrol	3359	2606	3501	3228	2990	2892	3150	3422	3643	3261
Počet vydaných rozhodnutí	746	810	836	909	904	856	984	1038	1060	970
Počet podnětů	682	564	589	526	490	502	532	599	545	631

Rok 2016

- výše pokut v právní moci 59 364 000 Kč za oblast chemie, odpadů a obalů
- výše vybraných pokut dle zákona o odpadech 13.685.000,- Kč

Základní představení činnosti ČIŽP v oblasti odpadového hospodářství

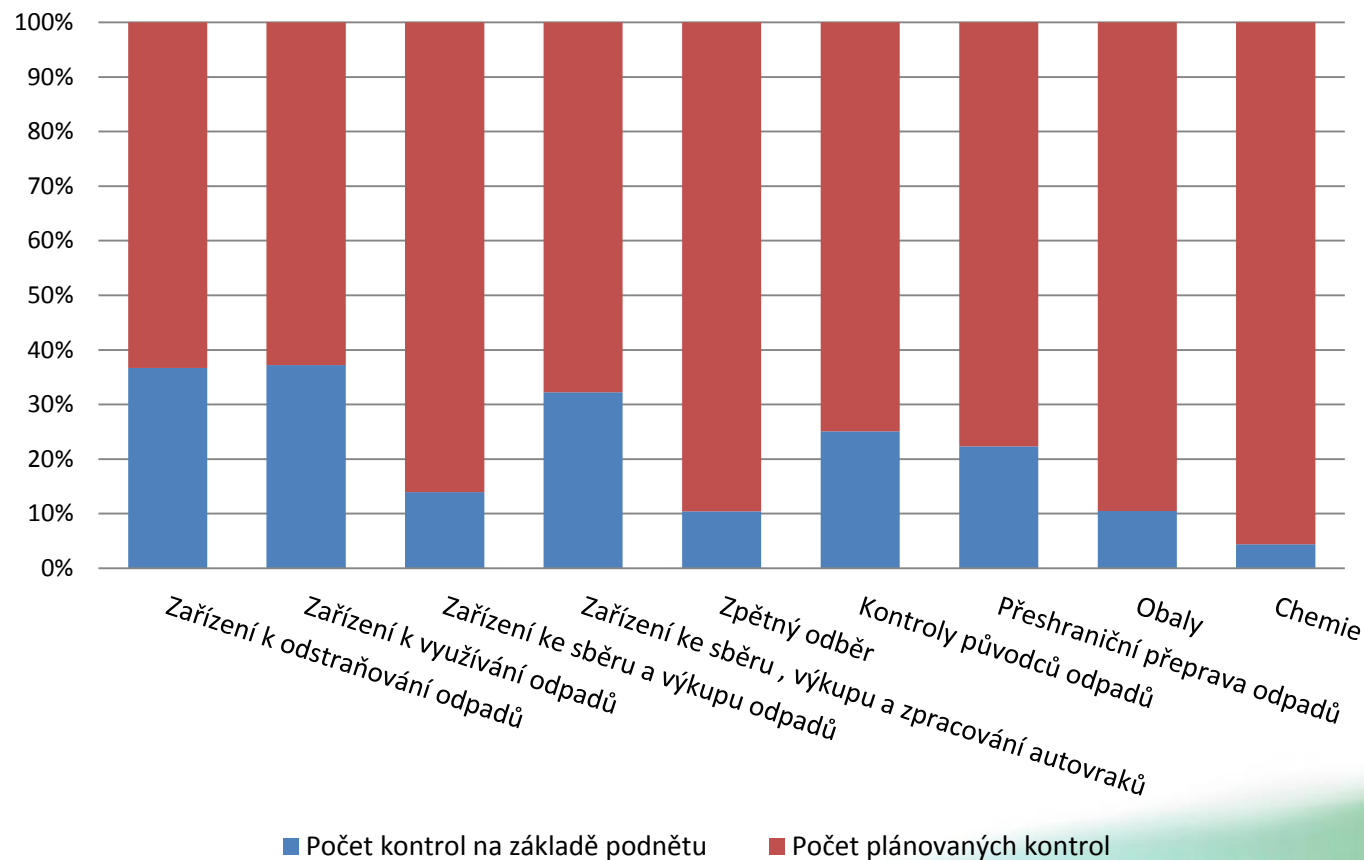
Kontrolní činnost vychází z plánu kontrol:

- **plánované kontroly** - např. povinné kontroly dle zákona o IPPC, kontroly subjektů u nichž v minulosti byly zjištěny nedostatky apod.
- **neplánované kontroly** –např. mimořádné kontrolní akce, podněty z vlastní kontrolní činnosti v daném roce, podněty od veřejnosti

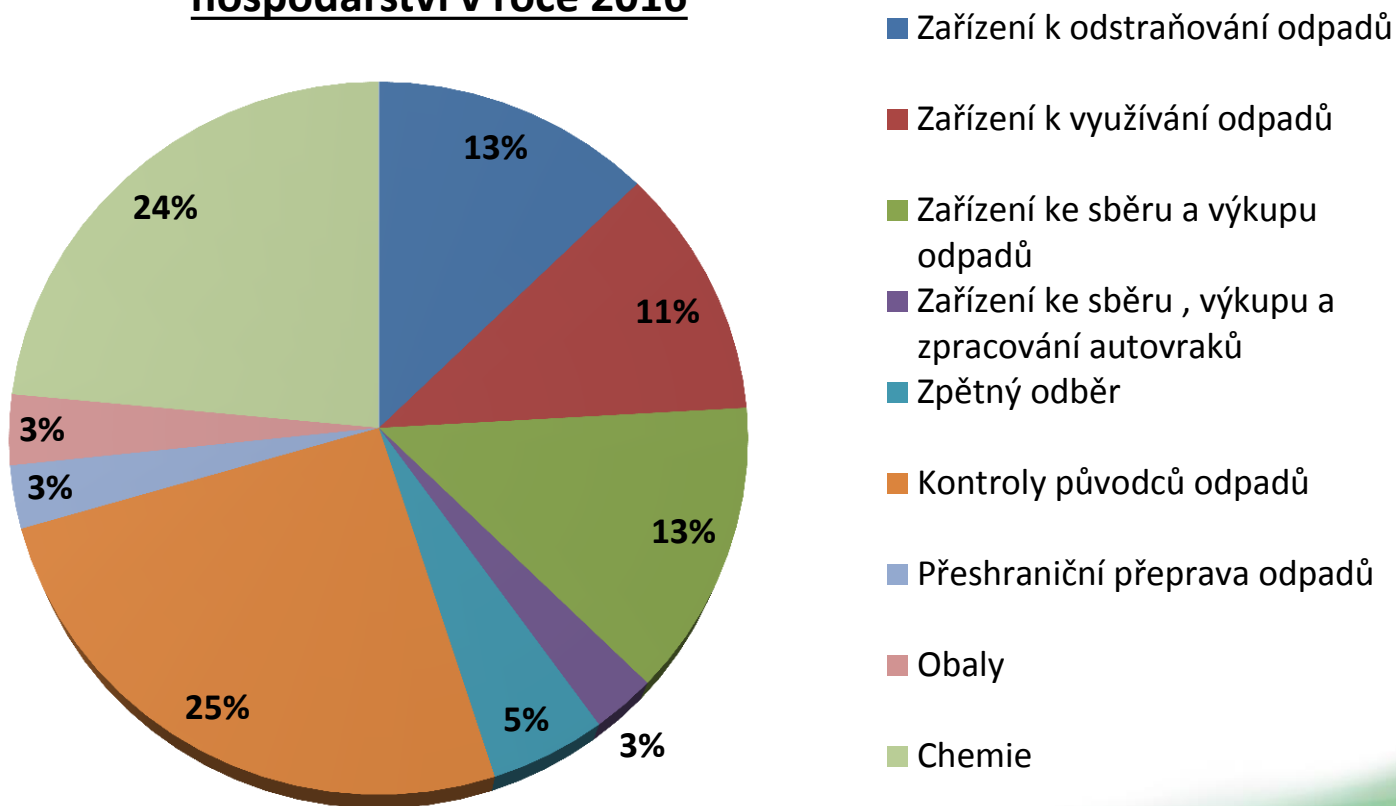
Základní představení činnosti ČIŽP v oblasti odpadového hospodářství

**Zastoupení podniků v jednotlivých problematikách
odpadového hospodářství – rok 2016**

Základní představení činnosti ČIŽP v oblasti odpadového hospodářství

Rozčlenění kontrol provedených ČIŽP v oblasti odpadového hospodářství v roce 2016

Kontroly zařízení k odstraňování odpadů

- Kontroly skládek odpadů, spaloven, neutralizačních stanic, biodegradačních ploch, včetně nelegálního nakládání např. pálením apod.
- Každý rok proběhnou kontroly všech skládek nebezpečných odpadů

Rok	2013	2014	2015	2016
Počet kontrol	305	315	317	417

Kontroly zařízení k odstraňování odpadů - skládky

Nejzávažnější zjištění u provozovatelů skládek:

- u některých subjektů přetrvává problém s vykazováním odpadů „využívaných“ jako konstrukční prvky skládky
- pouze evidenční provedení solidifikace (stabilizace) či biodegradace odpadů jako možnost „překategorizování“ na kat. O z kat. N

Další diskutabilní skládkařská praxe:

- vyrovnávací vrstva při uzavírání skládky je „zneužívána“ k vykazování odpadů, za které není odveden poplatek, resp. slouží jako konstrukční prvky skládky

Kontroly zařízení k odstraňování odpadů - skládky

V roce 2017 – vydání rozhodnutí o omezení provozu skládky komunálních odpadů

- provozovatel skládky opakovaně závažným způsobem nedodržoval podmínky IP a schváleného provozního řádu
- od roku 2010 do současnosti uloženo inspekcí 9 sankcí v celkové výši 3 250 000 Kč za porušování zákona o odpadech, vodního zákona, zákona o IPPC
- v roce 2016 uloženo nápravné opatření – nesplněno

Kontroly zařízení k odstraňování odpadů - spalovny

Sankce provozovateli spalovny nebezpečných odpadů

- inspekce přizvána PČR jako odborný konzultant k prohlídce nebytových prostor – areál spalovny nebezpečných odpadů (prověřování možného přečinu poškození a ohrožení životního prostředí)
- zjištěno mimo jiné pálení odpadů s obsahem PCB, ačkoli nebyly dodržovány stanovené podmínky (např. minimální teploty v dopalovací komoře, nefunkční předepsaný monitoring apod.)

Kontroly zařízení k odstraňování odpadů - spalovny

- nedodržování minimálních teplot a emisního monitoringu zjištěno i při pálení dalších NO
- překračování stanovených kapacit pro pálení odpadů
- nezabezpečení nebezpečných odpadů (shromážděné v otevřených velkoobjemových kontejnerech na venkovní nezabezpečené ploše)
- provoz zařízení bez integrovaného povolení

Obecná poznámka: v případě zjišťování odpovědnosti konkrétních osob posuzována PČR i odpovědnost „odpadového hospodáře“

Kontroly zařízení k využívání odpadů

Jedná se například o kontroly:

- zařízení k využívání stavebních odpadů - recyklační linky, terénní úpravy, využívání odpadů k výrobě stavebních výrobků
- dále kompostárny, bioplynové stanice, recyklační linky na úpravu plastových odpadů, papírových odpadů atd.

Kontroly zařízení k využívání odpadů – terénní úpravy

**Nejčastěji inspekcí kontrolovány
zařízení k využívání odpadů k
terénním úpravám**

Zjišťované problémy:

- využívání odpadů na terénní úpravy
v rozporu se stavebním zákonem
- nadále přetrvává využívání
neupravených stavebních a
demoličních odpadů (vyhl. 294/2005
Sb., zakazuje využívat na povrchu
terénu stavební a demoliční odpady
s výjimkou mj. recyklátu ze
stavebního a demoličního odpadu -
§12 odst. 1 vyhl. 294/2005 Sb.)

Kontroly zařízení k využívání odpadů – terénní úpravy

- absence analytických rozborů (vč. protokolů o odběru vzorku) – limity dle tab. 10.1 a 10.2 přílohy č. 10 vyhl. 294/2005 Sb.

Kontroly autovrakovišť

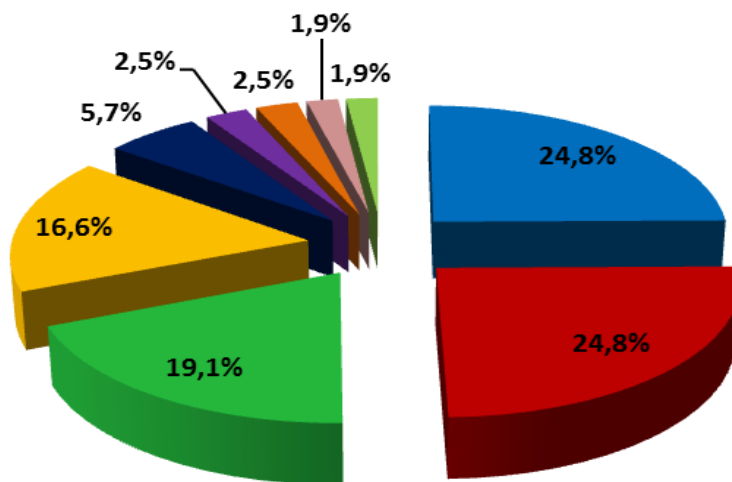
V roce 2016 bylo ČIŽP v rámci problematiky autovraků :

- provedeno 90 (z toho na základě podnětu 29)
- zahájeno 28 správních řízení
- PM nabylo 48 rozhodnutí o uložení pokuty
- celková výše 2 633 000 Kč

Kontroly autovrakovišť – nejčastěji zjištěná pochybení

Období 2015 -2017

- nakládání s autovraky v místech k tomu neurčených - § 12 odst. 2
- porušení provozního řádu zařízení
- evidenční pochybení
- neuzavření nebo nezaslání smlouvy dle § 37 odst. 7 písm. c)
- nepořizování fotodokumentace dle § 37b odst. 1 písm. j)
- předání odpadů/autovraků neoprávněné osobě
- neznehodnocení VIN
- nevystavení potvrzení při převzetí autovraku

Kontroly autovrakovišť – zaměření kontrol

Nejčastěji zjištěné nedostatky:

- provozování zařízení v rozporu se schváleným provozním řádem (překročení kapacity, skladování autovraků v rozporu s PŘ)
- porušení evidenčních povinností
- pochybení v pořizování fotodokumentace
- neznehodnocení VIN kódů
- neuzavření smlouvy s autorizovaným zástupcem nebo její nezaslání MŽP

Kontroly autovrakovišť – konkrétní případy

„Autovraky v provozu“

- vozidlo Daewoo Matiz bylo zastaveno Policií ČR v ulici Pražská v Kolíně dne 18. 9. 2016
- dle systému MA ISOH bylo toto vozidlo předáno k ekologické likvidaci do schváleného zařízení ke sběru, výkupu a zpracování autovraků již dne 6. 4. 2016
- ztotožnění vozidla bylo provedeno přes VIN vyražené na karosérii

Kontroly autovrakovišť – konkrétní případy

Zjištěné porušení zákona o odpadech:

- porušení provozního řádu zařízení (vozidlo Daewoo Matiz nebylo po přijetí zpracováno v souladu s provozním řádem ani předáno oprávněné osobě – zpracovateli autovraků)
- shromažďovací prostředky s nebezpečnými odpady, které vznikají provozem zařízení, nebyly řádně označeny a v jejich blízkosti se nenacházely příslušné identifikační listy nebezpečných odpadů

Uložena pokuta 50 000 Kč (nabytí právní moci dne 29. 6. 2017)

Kontroly zpětného odběru

Problematika zpětného odběru zahrnuje baterie a akumulátory, EEZ, pneumatiky

- v roce 2016 provedeno v oblasti zpětného odběru celkem 163 kontrol

Rozdělení kontrol v oblasti zpětného odběru:

Celkový počet kontrol	EEZ	Pneumatiky	Baterie a akumulátory	Zpracovatelé	Provozovatelé kolektivních systémů	Místa zpětného odběru
163	53	37	14	8	3	48

- v oblasti zpětného odběru sankce za rok 2016 nabylo právní moci **1 261 000 Kč**

Kontroly zpětného odběru

Oblast ZO pneumatik:

- nejčastěji konstatováno nezajištění zpětného odběru povinnými osobami (30 subjektů)
- nezajištění minimální úrovně zpětného odběru

Oblast EEZ a baterií

- nejčastěji tzv. freeriding – nezajištění povinností žádným způsobem
- od roku 2015 kontrola kolektivních systémů (mj. povinnost hustoty sítě míst zpětného odběru) – proběhlo 6 kontrol – z toho u 5 zjištěno porušení

Kontroly původců odpadů

- kontroly od „malých“ původců odpadů (nejčastěji na základě podnětů) až po velké průmyslové podniky (zj. na základě plánu daného četností kontrol podle zákona o integrované prevenci)

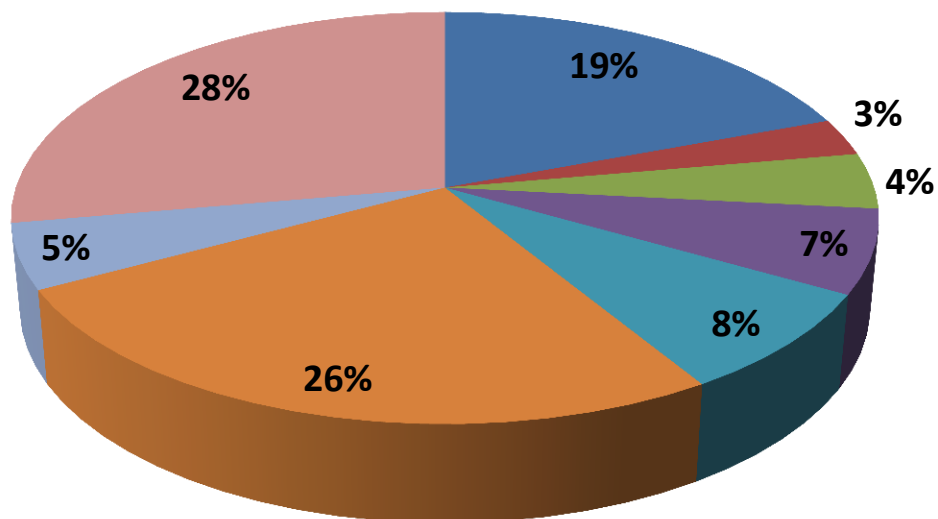
Počet kontrol u původců odpadů

Rok	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Počet kontrol	1037	790	1006	922	887	836

- v roce 2016 přibližně ¼ kontrol u původců odpadů provedena na základě podnětu, zahájeno bylo 191 správních řízení a PM nabylo 179 rozhodnutí o pokutě v celkové výši 11 517 000 Kč

Kontroly původců odpadů

Zjištěná porušení u původců odpadů 2016 a 2017

- Nakládání s odpady v místech k tomu určených
- Nesprávné označení nebezpečných odpadů
- Neoznačení míst identifikačním listem NO
- Nezařazení odpadů podle druhů a kategorií
- Předání odpadů neoprávněné osobě
- Netřídění odpadů
- Nezabezpečení odpadů před únikem
- Nepodání ročního hlášení o produkci a nakládání s odpady, chyby v ročním hlášení nebo nevedení průběžné evidence

Kontroly původců odpadů

Netřídění odpadů

- § 16 odst. 1 písm. e) zákona o odpadech – původce odpadů je povinen shromažďovat odpady utříděně podle jednotlivých druhů a kategorií
- § 16 odst. 2 zákona o odpadech – pokud vzhledem k následnému způsobu využití nebo odstranění odpadů není třídění nebo oddělené shromažďování nutné, může od něj původce upustit se souhlasem místně příslušného orgánu státní správy (KÚ x ORP)

Kontroly původců odpadů

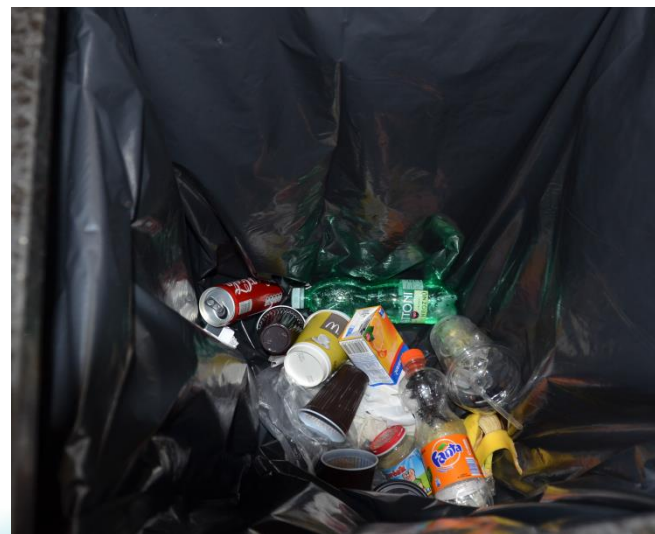
Konkrétní případ netřídění odpadů u původce

- kontrola u původce odpadů (předem ohlášená)
- lehká průmyslová výroba (cca 90 zaměstnanců)
- na více místech ve výrobě zjištěno neutříděné shromažďování odpadů (SKO, absorpční materiály kat. „O“ i „N“, papírové a lepenkové obaly, plastové obaly)
- uložena sankce – zohledněny jak přitěžující okolnosti (např. neutříděné shromažďování kat. „O“ a „N“) tak i polehčující okolnosti (náprava stavu, přijetí dalších opatření ve vztahu ke kázi zaměstnanců)

Kontroly původců odpadů

Konkrétní případ netřídění odpadů u původce – nákupní centrum

- podnět k šetření třídění odpadů ve velkém obchodním centru
- šetřením zjištěno, že na každém patře pro zákazníky umístěno 82 ks nádob na SKO, 7 ks papír, 6 ks plast, 4 ks sklo (rozmístěno pouze v některých podlažích)

Kontroly původců odpadů

Konkrétní případ netřídění odpadů u původce – nákupní centrum

- ročně vyprodukováno OC v rámci úklidu (mj. odpady z odpadkových košů pro zákazníky) cca 100 tun odpadů (94 – 98 % produkce SKO, 1 – 2 % papír, 0,2 – 0,3 % plast, 2 – 3 % sklo)
- uložena sankce za porušení § 16 odst. 1 písm. e) zákona o odpadech – argumentačně náročné – potvrzeno OVSS

Kontroly původců odpadů

Evidenční povinnosti

Průběžná evidence:

- § 16 odst. 1 písm. g) zákona o odpadech – původce je povinen vést průběžnou evidenci o odpadech a způsobech nakládání s nimi a ohlašovat odpady
- § 39 odst. 1 zákona o odpadech
- rozsah a způsob vedení průběžné evidence § 21 vyhl. 383/2001 Sb.
- tzn. každý původce má povinnost vést průběžnou evidenci (není žádný limitní množství pro tuto povinnost, např. na rozdíl od ročního hlášení)

Kontroly původců odpadů

Průběžná evidence:

- v některých případech údaje v průběžné evidenci nesouhlasí s následně podaným ročním hlášením

Roční hlášení o produkci a nakládání s odpady:

- kontrolní orgány mohou např. pomocí softwaru EVI zjistit ty subjekty, které měly povinnost podat roční hlášení a neučinili tak
- rozdílné údaje v množství u ohlašovatele a v RH u partnera
- chybné používání kódů nakládání s odpady

Kontroly původců odpadů

Nakládání s odpady v místě k tomu určeném

- jedná se např. o situace, kdy provozovatel sám využije odpady, které mu vznikly jeho činností v místech, kde toto využití není povoleno
- např. stavební společnosti, obce

Kontroly původců odpadů

Konkrétní případ

- bývalá chemička (100 let výroby nejrůznějších chemických produktů)
- provedena demolice několika objektů – různá úroveň zpracování stavebních a demoličních odpadů (část upravena drcením, část neupravena)
- množství cca 15 000 tun

Kontroly původců odpadů

Konkrétní případ

- odpady uloženy v hromadách nebo rozhrnuty
- provedeny rozbory pro využití odpadů na povrchu terénu – vyhl. 294/2005 Sb.
- překročení limitů pro As, Cd, Ni suma BTEX, suma PAU, EOX PCB, Hg,

Závěr

- Často zmiňovaná komplikovanost právních norem v řadě případů vychází ze snahy obcházet zákon.
- Většina subjektů dodržuje právní předpisy v oblasti odpadového hospodářství (cca u 2/3 kontrol není zjištěno porušení zákona), ovšem nadále přetrvává riziko spojené s velkým ziskem v případě nelegálního odstraňování odpadů.

Děkuji za pozornost.

Ing. Lukáš Kůs
lukas.kus@cizp.cz
www.cizp.cz